

## **Aiaraldeko ekonomia eta gizarte suspertzea Berehalako Ekintza Planarekin hasi da**

*Laudio Glass Hub sortu zenetik Laudioko antzokiaren eraikuntzara, Txakolinaren Ibilbidetik pasatuz, ekimenek eskualde osoko esparru askotarikoak hartzen dituzte*

**Vitoria-Gasteiz, 2022ko martxoaren 7a.** Arabako Foru Aldundiak, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Eusko Jaurlaritzak Aiaraldeko Eskualderako Berehalako Ekintza Plana aurkeztu dute gaur Laudioko Lamuza Kasinoan. Plan hori 33 jarduketez osatuta dago, eta eskualdeko ekonomia eta gizartea suspertzeko funtsezkoak izatea espero duten 8 proiektu traktoretan bilduta daude.

Plana Eusko Legebiltzarrean egin den Eskualde Kaltegarri buruzko Ponentziaren bidez sortu da. Ponentzia horren helburua eskualdeak hainbat gairen inguruan dituen erronkak eta ekimen estrategikoak aztertzea da (ekonomia suspertzea, enplegua eta prestakuntza, gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak, hiri- eta ingurumen-berroneratzea eta lurraldea eta iraunkortasuna).

Ramiro González Arabako ahaldu nagusiak azaldu duenez, prozesuari kontrastetik eta proiektu traktoreen hautaketatik ekin zaio, egingarritasunean, espero den eraginean eta kokapen estrategikoan oinarrituta identifikatutako proiektu potentzialen zerrenda batetik abiatuta. Udalerrri bakoitzeko eragile ekonomiko, sozial eta erakundeen partaidetza-prozesu baten bidez, Eusko Jaurlaritzarekin eta Arabako eta Bizkaiko aldundiekin inplikaturako alderdi gisa. Zentzu horretan, oso positiboki baloratzen dut Eusko Jaurlaritzaren inplikazioa, erakundeen artean izan den lankidetzak, eskualdeko eragileen partehartzea, eta espero dut laster hasiko garela ikusten erakundeen arteko ahalegin horren fruituak.

Aurkezpenean Jesús Peña Eusko Jaurlaritzako Lehendakari nagusiak eta Ainara Basurko Bizkaiko Foru Aldundiko Ekonomia Sustapeneko diputatuak ere parte hartu dute.

Berehalako Ekintza Planak 24 milioi euroko aurrekontua du Eusko Jaurlaritzaren aldetik, eskualde behartsuak edo lehentasunezko arreta-guneak bultzatzeko Plan Berezi baten bidez. Eta 24 milioi horiei gehitu behar zaizkie Arabako Foru Aldundiak neurrien garrantzia handitzeko jarri dituen 4 milioiak.

Trakzio-proiektuek ezaugarri komunak dituzte, barne-oreka eta eragina hainbat kudeaketa-erlotan, hala nola nekazaritza, kultura, enplegua, LH, osasuna eta etxebizitza, baita azpiegiturak ere. Horiek guztiek helburu inbertitzaile finalista izango dute. Hau da, 2022-2023an gauzatu beharreko inbertsio-jarduera zehatzak, funtsean, eta, kasu batzuetan, 2024ra hedatuta.

## 1. ARDATZA: SUSPERTZE EKONOMIKOA ETA INDUSTRIA-DIBERTSIFIKAZIOA

**A1 TRACTOR PROIEKTUA.** Industria modernizatzea eta lurak eta eraikinak berreskuratzea  
Industrialak

- **Laudio Glass HUB**

Ekimen honen helburu nagusia Aiaraldeko Eskualdea beiraren sektorean estatu eta nazioarte mailan erreferentziazko hub gisa kokatzea da.

- **Eraginkortasun energetikoa: deskarbonizazioa eta ingurumen-aztarna murriztea**

Egungo energia-krisiak industria-enpresen lehiakortasunean duen eraginaren ondorioz, eta industria-jarduerak ingurumenean duen inpaktu kaltegarriaren ondorioz, ekimen honen helburua eskualdeko energia asko kontsumitzen duten industrien energia-trantsizioa eta azpiegituren modernizazioa erraztea da.

- **Lurzoru eta eraikin industrialen inbentarioa eta berreskurapena**

Erabiltzen ez diren industria-guneak eta -aktiboak berreskuratzea eta lehengoratztea, bai eta dauden espazioak balioestea ere, Eskualdearen ekonomia- eta gizarte-garapenerako palanka garrantzitsua da epe ertainean.

- **Aiaraldea Industria Lab**

Startupak erakartzeko, sortzeko eta bizkortzeko zentro bat sortzea, batez ere eskualdeko industria-sektore nagusiei begira, jarduera ekonomikoa handitzeko eta Aiaraldeko trakzio-enpresei gaitasun teknologiko berriak emateko helburuarekin.

- **Industrialdeak modernizatzea**

Jarduera honen helburua da baldintza egokiak dituzten industrialdeen eskaintza bat izatea, bertan kokatutako enpresek hazteko eta lehiakortasuna handitzeko eta enpresa berriak erakartzeko aukera izan dezaten.

**A2 TRACTOR PROIEKTUA.** Nekazaritzako elikagaien sektorea dibertsifikatzea eta garatzea  
Eskualdean

- **Nekazaritza-enpresen hazitegia sortzea lur-banku esperimental batean**

Ekintzailtza berrientzako eta nekazaritza-industriako enpresa txikientzako gune bat sortzea aurreikusten da, azpiegiturak eta teknologiak modu iraunkorrean partekatze, aholkularitza espezializatua eskaintzeko, sinergiak sortzea sustatzeko eta sektorearekin lotutako proiektu berritzaileak garatzeko.

- **Hegaztiak eraldatzeko zentro baten bideragarritasun-azterlana**

Hegaztiak hiltzeko zentro bat sortzeak eskualdean izan dezakeen eragina aztertzea. Zentro horrek hegaztiak eraldatzeko tresnak izango ditu, tokiko ingurune batean eraldatzeko prozesua egin dezaketen hegazti-ustiatzaileentzat (beste eskualde batzuetara joan beharrik gabe), eta, horrela, produktuen errentagarritasuna handitzea eta azken kontsumitzailearengana azkarrago iristea.

- **Nekazaritzako elikagaien dinamizaziorako jarduketa osagarriak**

Eskualdeko nekazaritzako elikagaien sektorea, landa-sektorea eta lehen sektorea bultzatzea, laguntza-programak zabalduz, eta azpiegitura berriak aztertu eta abian jarritz.

**A3 TRACTOR PROIEKTUA.** Dibertsifikazio ekonomikoa: Turismo eta Merkataritza sektorea

- Turismo-sektorea sustatzea

Aiaraldeko turismo-kokalekua hobetu behar denez, hiriburuekiko gune bereizi eta osagarri gisa, eta eskaintzen dituen turismo-produktuak artikulatu eta sustatu behar direnez, eskualdeko aktibo turistikoetako balioa ematea proposatzen da, publizitate-ekintzak, bidaia-agentziekin ohitzeko bidaiak eta abar abian jarritz.

- Txakolin-ibilbidearen garapena

Txakolin-upeltegien turismoari balioa ematea, eta elementu gastronomiko ikoniko horren inguruan eskualdeko sektore kulturala suspertzea, upeltegietan eta mahastietan hainbat artetako kultura-lehiaketak programatuz.

- Artisau-produktuen ibilbide gastronomikoa

Eskualdeko gaztari eta bertako beste produktu batzuei balioa emango dien eskaintza turistikoa antolatzea, hestebeteak, perretxikoak, trufak edo destilategia bezalako produktuen inguruko beste produktu/ekoizle batzuetara zabalduz.

- Museoen sarea

Museo enologikoen sare indartsua dagoenez, jardunaldi tematikoak antolatu nahi dira, hala nola euskal lanbide tradizionaletara zuzendutakoak, bizipen eta sinesmen herrikoiak eta eguneroko bizitza, besteak beste. Horrela, eskualdeko eskaintza turistiko kulturala bultzatzen lagunduko da.

- Dorretxeen ibilbidea

Ibilbide turistiko-kultural bat garatzea dorretxeak elementu nagusi gisa hartuta, eskualdeko ondare arkitektoniko guztiari balioa emateko elementu ikoniko gisa.

- Kexaa

Multzoa egokitzea turismo-erabilerarako, zati publikoan, turismoaren trakzio-elementu gisa eta bere balio historiko eta kulturala nabarmentzeko helburuarekin.

- Gertaera bereziak

Ekitaldi bereziak egitea ardoen, gazten eta abarren dastatzeak bezalako jardueren inguruan, espazio publiko pribatuetan egiteko aukerarekin (museoak, txakolindegia, gaztandegia), eta dauden ekitaldiak sustatzea, hala nola Okondoko Baserriaren Azoka.

- Marka Turistikoa

Marka turistiko bat diseinatzea bezeroak erakartzeko funtsezko tresna gisa, Aiara merkaturatzen turismo-helmuga gisa posizionamendu bat lortzen lagunduko duena.

- Airaldearen merkataritza- eta turismo-indarberritzeko plana

Proiektuaren helburu nagusia da merkataritza-enpresa guztien eta kontsumitzaileen behar eta itxaropenen arteko distantziak murriztea, bi ildo nagusiren bidez: Merkataritza etengabe dinamizatzea eta eguneratzea.

- Turismoa sustatzeko beste jarduera batzuk

Bizkaiko Foru Aldundiak, jarduera honen bidez, Plan honen eremuan dauden Bizkaiko udalerrientzat garrantzitsuak diren jardueren garapena bultzatu nahi du, udalerrien turismo-kudeaketako erakundeekin lankidetzan.

**A4 TRAKTORE-PROIEKTUA. Dibertsifikazio ekonomikoa: kultura-sektorea**

- Urduñako kultura-ondare berezia zaharberritzea eta balioestea

Txarlazo mendia, Antiguako Ama Birjinaren monumentua zaharberritzea eta balioztatzea, izan ditzaketen prozesu kaltegarriak geldiarazteko edo, bestela, haren egitura indartzeko, bai eta hirigune historikoko harresia eta Elizaren plaza ere.

- Artzeniegako monumentu-multzoa hobetzeko esku-hartzeak

Artziniegako monumentu-multzoa hobetzeko esku-hartzeak abian jartzea, Eskualdeko elementu ikoniko gisa, haren balio historiko eta kulturala nabarmentzeko eta abandonu- eta degradazio-prozesuak minimizatzeko.

- Laudioko Antzoki Berria

Laudion antzoki berri bat eraikitzea, etorkizun hurbilean kultur mailan erreferente izan dadin, eskualdeak eskaintza handiagoa izan dezan eta zeharka bere inguruan jarduera sozial eta ekonomikoa sor dezan.

2. ardatza: enplegua, Gizarteratzea eta Prestakuntza

**A5 TRAKTORE-PROIEKTUA. Enplegua eta Lanbide Heziketako proiektuak**

- Beirari eta industria-inguruneari lotutako Lanbide Heziketa Politeknikoko Zentroa, eta emakumeen artean STEAM bokazioak sustatzea

Proiektu honen bidez, prestakuntza-eskaintza indartu nahi da, beiraren sektoreko prestakuntza aitzindaria berariaz sartuz, gradu eta ziklo berriak txertatuz. Zentro hori prestakuntzarako gune politekniko berria izango da, instalazioak eta etorkizuneko hezkuntza-eskaintza izango dituen, Laudioko eta Aiaraldeko industria-beharrekin bat datorrena.

- Prestakuntza, Berrikuntza eta Ekintzailtza Proiektuak Amurrioko eta Laudioko LHko ikastetxeetan

Proiektu honen bidez, Aiaraldea laugarren industria-iraultzak planteatzen dituen erronkei erantzuteko prestatuko da. Iraultza horrek produkzio-sektore guztiei eragingo die, eta, oro har, gizarteari.

- Hizkuntzetan gaitzea

Hizkuntza Eskolak ikastaroak edo prestakuntza-moduluak eskainiko ditu hizkuntzetan, batez ere ingelesez, eskualdeko langileen hizkuntza-gaitasunak indartzeko eta, ondorioz, haien enplegarritasuna hobetzeko dagoen eskaintzaren osagarri.

3. ardatza: gizarte-kohesioa eta zerbitzu publikoak

**A6 TRAKTORE-PROIEKTUA. Gizarte-kohesioa eta etxebizitza sozialak**

- Etxebizitzak proiektu sozialetarako lagatzea

Proiektu hau beste erakunde batzuekin (elkarteak, irabazi-asmorik gabeko erakundeak, etab.) lankidetzahitzarmenak sinatzean datza, proiektu sozial zehatzak garatzeko etxebizitzak lagatzeko, hala nola gizarte-bazterkeriako egoeran dauden kolektiboekin lotutako proiektuak edo etxebizitzarekin lotutako gizarte-larrialdiko egoerei erantzuteko proiektuak.

- Adimen-desgaitasunerako baliabidea, eguneko zentroz eta egoitza-zentroz osatua

Proiektu honen helburua da erabiltzaile guztiei laguntza-sistema integrala ematea ingurune lasaian, ingurumen-baldintza erosoekin, bizi-erritmo lasaiak bultzatuz eta bizi-kalitate hobea lortzera bideratuz.

4. Ardatza: hiri-berroneratzea, etxebizitza eta ingurumena

A7 TRAKTORE-PROIEKTUA. Hiri-berroneratzea: auzo kalteberak

- Jarduketa integrala Aiaraldeko auzo kalteberetan (Amurrioko Goikolarra auzoa eta Urduñako Landatas eta Dolores Madaria auzoak)

Ekimen honen helburua da alokairuko etxebizitza sozialak eta zuzkidura-bizitokiak zuzenean sustatzeko jarduerak garatzea, aukera ekonomiko gutxiago dituzten biztanleentzat. Azken helburua eskualdeko eraldaketa sozioekonomiko eta soziodemografikoan laguntzea da, hiri-berroneratze integralaren bidez bizi-kalitatea hobetuz.

5. ardatza: azpiegiturak eta Mugikortasun Iraunkorra

A8 TRAKTORE-PROIEKTUA. Ingurumena eta Mugikortasun Jasangarria

- Nerbioiko Parke Linealaren garapena

Proiektu honen bidez, eskualdeko udalerrri guztien mugikortasun jasangarria eta landa- eta hiri-lotura bultzatu nahi dira, Nerbioiko Parke Linealaren trazadura zabalduz. Horren barruan, azpiegitura osoaren 11 zatietan gauzatzeko dauden 5 zati sartu dira:

- Bide berdeak zabaltzea

Proiektu honen bidez eskualdeko udalerrriak lotzen dituzten bide berdeak berregokitzearen aldeko apustua egingo da, adibidez: arekak konpontzea, kartelak eta seinaleak jartzea edo atsedenleku txikiak sortzea.

- Mugikortasun iraunkorra bultzatzeko azpiegiturak

Lur publikoetan disuasio-aparkaleku bat eraikitzea, ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneak jartzea barne, mugikortasun jasangarria sustatzeko.